

Izhaja
mesečno dvakrat.Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št.6.
Telefon št. 2283

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.Odgovorni urednik:
Ivan Frelih**Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.**

Štev. 10-11.

Ljubljana, 5. novembra 1929.

Leto IX

Svetovna fronta v varstvo lastnine ustanovljena.

VI. mednarodni kongres hišnih in zemljiških posestnikov v Berlinu

Za časa pariške svetovne razstave v letu 1900, se je prvokrat sprožila misel, vprašanje zemljiške in hišne posesti kakor tudi najemov podvreči mednarodnemu primerjanju. Poskus se je tako srečno obnesel, da se je ob sklepu prvega kongresa v Parizu, sklenilo ustanoviti stalno internacionalno organizacijo hišnih in zemljiških posestnikov in da se imajo redno vršiti mednarodni kongresi hišnih posestnikov.

Vendar pa se je vršil drugi mednarodni kongres hišnih posestnikov šele v letu 1912. v Berlinu, kar se pojasnjuje s tem, da takrat še ni bilo resnično važnih vprašanj za skupno posvetovanje, zlasti je takratna zakonodaja različnih evropskih in izvenevropskih držav se popolnoma samostojno razvijala in kakega mednarodnega vpliva v vprašanju hišne in zemljiške posesti najeminskega prava še ni bil opaziti. Ali že to drugo zborovanje je pokazalo karakteristično sliko kongresa hišnih posestnikov novejšega časa. Glavni referati takrat niso bili v rokah interesentov, temveč so jih podali najodličnejši strokovnjaki in učenjaki. Takrat so referirali večinoma nemški univerzitetni profesorji in direktorji raznih gospodarskih korporacij.

Svetovna vojna je prelomila, kakor povsod, tudi pri hišni posesti mednarodno skupno delovanje in sestanke. Nemški kakor nekateri drugi hišni posestniki so izstopili in so šele v letu 1923. zopet pristopili »Union Internationale de la propriété foncière batiè v Parizu. Naloga združevanja in kongresov pa je postala vsled najemninskih izjemnih zakonov, ki so nastali skoro v vseh državah Evrope po svetovni vojni, in sicer v jedni državi več, v drugi manj veliko večjega pomena in važnosti. To zavisi na jedni strani od tega, ker so mednarodni odnošaji v vseh panogah gospodarstva postali mnogo ožji in zamotanejši, kakor je bilo to pred vojno, na drugi strani pa je socijalna zakonodaja in potem tudi zakonodaja v najemninskih varstvih ene države zelo mnogo vplivala na sosednje države. Zakonita določila, ki so se uvedla v eni državi, in če se je dozdevalo, da so se tam obnesla, so se v kratkem času uzakonila tudi v sosednji državi, primerjanje prava ene države z onim v drugi državi, poizvedbe, kako daleč gre omejitve privatne lastnine, kako daleč se je zopet odpravila izjemna zakonodaja nasproti hišni in zemljiški posesti in če je vplivala dobro ali škodljivo, vse to je postala glavna naloga mednarodne svetovne organizacije.

V tem smislu se je vršil tud VI. mednarodni kongres v Berlinu v času od 25. do 29. septembra t. l., in sicer pri izredno veliki udeležbi hišnih posestnikov iz skoro vseh evropskih držav.

Dne 24. septembra t. l. se je vršila v Dresdenu konferenca srednje-evropske

skupne delavnosti hišnih in zemljiških posestnikov, na kateri so bile zastopane skoro vse srednje-evropske države po svojih delegatih. Obravnavala se je izpopolnitev vzajemnega dela, o vsestranskih informacijah, o izišlih zakonih in uredbah, tičočih se lastnikov nepremičnin, nadalje o davčnih razmerah v posameznih državah, ter se je na novo sprejelo v skupno zvezo hišnih posestnikov iz Poljske in Bolgarske. Obenem je ta konferenca bila kot neko predposvetovanje za mednarodni kongres v Berlinu, ki se je vršil od 25. do 29. septembra 1929. v Berlinu. V Dresdenu kakor tudi v Berlinu je bila Glavna Zveza hišnih in zemljiških posestnikov iz kraljevine Jugoslavije zastopana po dveh delegatih.

Internacionalnemu Unionu hišnih in zemljiških posestnikov s sedežem v Parizu pripadajo organizacije hiš. posest. iz 34 držav. Od teh je poslala v Berlin svoje delegate velika večina in to v večjem številu. Centr. Zveza nemških hiš. in zemlj. posestnikov je pričakovala in sprejela zastopnike vrlo ljubezno, a zlasti prijazne so se izkazali berlinski in dresdenski hišni posestniki. Preobširno bi bilo danes razpravljati o organizacijah hišnih posestnikov v posameznih državah, zlasti v Nemčiji, katera prednjači izdatno pred vsemi drugimi državami. Organizacije nemških hišnih posestnikov, ki štejejo nad 800.000 članov in ki imajo okrog 30 denarnih zavodov, so tako močne, da se povsod upoštevajo, in to tudi pri vseh ustanovah in oblastvih, dasiravno je država večinoma socijalistična. Vseh delegatov iz vseh držav je bilo okrog 300. Nemška državna vlada je poslala svojega zastopnika, ki je imel daljši pozdravni nagovor in ki je priznal upravičene zahteve hišnih posestnikov. Na otvoritvi zborovanj je bilo zastopanih okrog 70 raznih gospodarskih institucij iz raznih krajev Nemčije in je v imenu vseh gospodarskih korporacij imel pozdravni govor predsednik trgovske zbornice iz Berlina. Državni predsednik Hindenburg je odsotnost upravičil pismeno radi smrti svoje sestre, a mestni župan je sprejel vse delegate v svečanostni mestni dvorani in je dal v imenu občine delegatom slavnostno večerjo. Pri tem je imel berlinski župan pomemben nagovor ter je poudarjal, da je treba povsod podpirati pri zidanju hiš privatno iniciativo, katera edina se je obnesla pri odpravi stanovanjske bede, in da popolnoma prizna, da je treba lastnino kot tako obvarovati. Menil je, da kar posestniki še niso dosegli, upa, da se bo to v najkrajšem času zgodilo. Zopet pripominjamo, da berlinski župan pripada socijalno demokratski stranki, ki ima o stanovanjskem vprašanju popolnoma druge nazore, kakor pa avstrijska socijalna demokracija.

Na kongresu so se razpravljala zelo važna vprašanja. Osebito se je ugotovilo, da se še ni posrečilo v več državah od-

praviti stanovanjske zaščite in da mora vsaka državna organizacija za sebe odločno delovati, da se ukinejo vse omejitve. S prestatkom zakonitih omejitev se pomaga najboljše z organizacijami sosednjih držav, kjer so še pod težkimi omejitvami stanovanjske zaščite.

Zlasti velik interes je vladal za ureditev realnega kredita. Kakor kaže dose-danje delo Internacionalne Union, je dosti upanja, da hišni posestniki ustanove Internacionalni emisijski hipotekarni zavod, kateri bi zamogel v doglednem času z velikimi sredstvi dajati potrebnim posestnikom na razpolago cenen realen kredit.

Velike važnosti je nadalje, ker so prišli delegatje iz tolikih držav v ožji kontakt, da se spoznajo, izmenjajo svoje misli glede nadaljnega postopanja naših ekonomskih prilik in da se posvetujejo za bodočnost.

Delo kongresa je bilo razdeljeno na 4 komisije. Prva komisija je imela nalogo, razpravljati in dokazati velik pomen privatne lastnine za mednarodno gospodarstvo za države, kakor tudi za občine. Druga komisija je razpravljala o zakonodaji najemninskih odnošajev v posameznih državah in je poročilo predsednika pariške komore hišnih posestnikov grafa de Vareaux zelo zanimivo. Sestavil je poročilo na podlagi preiskav, v koliko je zmanjšana vrednost denarja v posameznih državah vplivala na stavbeno gibanje in na najemninsko pravo, in je prišel do zaključka, da povsod tam, kjer je bilo ravnotežje med ponudbo in vprašanjem po stanovanju, vsled denarne devalvacije in s tem združene zakonodaje v varstvo najemnikov zmanjšano, zamore le povratek k svobodni razpolagi s stanovanjem prihranjeni kapital za zidanje hiš zopet pridobiti in s tem pomanjkanju stanovanj kakor brezposelnosti odpomoči.

Tretja komisija se je posvetovala o ureditvi realnega kredita. V Nemčiji kakor tudi drugod je postalo pereče vprašanje, da se denar v hranilnicah večinoma ni več porabljal za realni produkt starih hišnih posestnikov in privatne stavbene iniciative, temveč skoro izključno v pospeševanje zidanja hiš po javnih faktorjih. Radi tega se je sklenilo takoj pričeti s pripravami za ustanovitev Internacionalnega emisijskega hipotekarnega zavoda, kateri bi zamogel v doglednem času z velikimi sredstvi dajati potrebnim posestnikom na razpolago cenen realen kredit. Priprave so izročene posebnemu eksekutivnemu komiteju, ki bo v kratkem imel svoje seje v Parizu.

Najvažnejšo nalogo je imela vršiti prva komisija, v kateri je bil poročevalec univ. prof. dr. Bredt. Vse gospodarske, kakor tudi vse pravne skrbi hišnih posestnikov nastajajo v prvi vrsti iz razloga, da se je pričela pod vplivom socijalizma in komunizma privatna lastnina neprenehoma izpodkopavati in majati, medtem ko je

bila popolnoma varna do srede preteklega stoletja, ko je pojem lastnine zemlje od državnega in civilnega prava na podlagi važnih določil amerikanske ustave sklepa francoskega narodnega kongresa in narodne skupščine v Frankfurtu vedno popolnoma varoval. Že pred vojno se je začelo posegati v privatno lastnino in mešati pojme o privatni pravici. Po vojni pa je socijalističen potop odnesel velik del pravice lastnine zemlji in posesti. Boj v mednarodnem Unionu hišnih in zemljiških posestnikov se vrši v prvi vrsti zato, da se odpravijo vsi izjemni zakoni, ki toliko škodujejo vsemu gospodarstvu. Cilj »Unije« mora biti, da se zopet povrnemo popolnoma k prosti privatni lastnini in se odpravi vsako prisilno gospodarstvo.

Četrta komisija je odločno zavrgla vsako zidanje stanovanjskih hiš po javnih faktorjih, temveč je povsod podpirala samo privatno inicijativo, ki je najboljša, najcenejša in tudi v kulturnem in gospodarskem pogledu najvažnejša.

29. septembra je bil kongres zaključen v veliki dvorani nemškega »Reichstaga«. Predsednik Uniona g. Jean Lameroux je v svojem zaključnem govoru rekel: »Nam se ni treba sramovati, da smo posestniki!«, a predsednik nemške centralne zveze g. Josip Humar je izjavil: »Posest ovenčuje delo, marljivost in varčnost državljanov!«

Zakon o podaljšanju stanovanjske zaščite

Njeg. Vel. kralj je na predlog ministra za socijasno politiko in narodno zdravje ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjih z dne 27. aprila 1929., ki se glasi:

Člen 1.

§ 2. zakona o stanovanjih z dne 27. aprila 1929. leta se izpremeni in se glasi:

»Od stanovanj, na katera so se doslej nanašale omejitve po zakonu o stanovanjih z dne 27. aprila 1929. leta ostanejo tudi po 1. novembru 1929. leta v mestih z več kot 10.000 prebivalci omejena:

1. stanovanja iz dveh sob, ako stanujejo v njih rodbine z najmanj tremi člani.

2. stanovanja iz ene sobe, ako v njih stanujejo rodbine z najmanj dvema članoma.

Za sobo ne veljajo: kuhinja, predsoba, hodnik, stranišče, instalirana kopalnica in soba za služinčad.

Pod člani rodbine se razumejo sorodniki po krvi ali po zakonu do vključno drugega kolena, kakor tudi adoptirana deca.«

Člen 2.

V prvem odstavku § 4. se zamenja beseda »maj« z besedo »november«.

Člen 3.

V prvem odstavku § 8. naj se postavi namesto besede »aprila« beseda »oktobra«. V prvem in tretjem odstavku pa mesto besed »od 15. junija« besede »z 31. decembrom«.

Člen 4.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko ga kralj podpiše in dobi obvezno moč 1. novembra 1929. ter bo trajal do 1. maja 1930.

»Službene Novine« so objavile novi stanovanjski zakon, ki je stopil v veljavo s 1. novembrom in bo veljal do 1. maja 1930. S tem zakonom je načelno podaljšana dosedanja stanovanjska zaščita do 1. maja 1930. Zaščiteni ostanejo še nadalje ne samo aktivni državni uradniki, državni upomo aktivni drž. uradniki, drž. upokojenci,

njih rodbine in vdove, marveč tudi vsi invalidi, vojne vdove, rodbine v vojni padlih in umrlih ter njih vdove, kakor tudi rodbine v vojni onesposobljenih ter končno vsi fizični delavci vseh strok in podjetij, njih rodbine in vdove, če nimajo 2500 Din mesečnih dohodkov. Krog zaščitenecv je izpremenjen v toliko, da od 1. novembra dalje niso več zaščiteni trisobna stanovanja, ne glede na število rodbinskih članov. Pod omejitvijo ostanejo še nadalje dvosobna stanovanja, če stanujejo v njih rodbine z najmanj tremi člani, in enosobna, če stanujejo v njih rodbine z najmanj dvema članoma. Stanovanjski najemniki, ki vsled tega izgube stanovanjsko zaščito, se morajo izseliti najdalje do 31. decembra, če se niso s hišnim lastnikom pogodili drugače. Pravica do stanovanjske odpovedi ostane še nadalje v smislu določb dosedanjega stanovanjskega zakona. Najemnina ostane neizpremenjena, če se najemnik s hišnim posestnikom ni pogodil drugače. Tudi ostane še nadalje v veljavi določba, da se v hišah, ki so bile zgrajene do konca 1. 1928. (komisijsko oceni vrednost stanovanja in odda stanovanje onemu, ki ga zahteva, če hišni posestnik stanovanje ne more oddati v roku treh mesecev zaradi previsoke najemnine. Vsako izpraznjeno stanovanje je na prosto razpolago hišnemu lastniku.

Občna zboru naših zvez v Mariboru

Dne 21. in 22. septembra t. l. sta se vršila v Mariboru občna zboru Glavnega saveza društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije in Pokrajinske zveze hišnih in zemljiških posestnikov za Slovenijo ter obenem tudi 30letnica društva hišnih posestnikov v Mariboru.

Ob 16. uri otvori poslevoedeči prvi podpredsednik Ivan Frelih iz Ljubljane občni zbor Glavnega saveza, pozdravi vse navzoče, zlasti došlega mariborskega podžupana dr. Lipolda, nadalje v velikem številu došle delegate iz Zagreba, društvenega predsednika in župana iz Karlovca g. Modrušana, delegate iz daljne Subotice ter došlega delegata za beogradsko društvo, ministerijalnega načelnika Mihajla Pavlovića. Nadalje ugotavlja, da so skoro vsa društva zastopana in da je občni zbor sklepčen. Predsednik Frelih obširno poroča o delu Glavne zveze v pretekli dobi, ki se je gibalo na eni strani v dosego popolne likvidacije stanovanjskih izjemnih zakonov, na drugi strani pa o davčnem vprašanju, ki je z uvedbo davčne reforme hišne posestnike v državi v davkih izjednačilo in prevelika bremena v nekaterih pokrajinah države odpravilo. Omenja, da je prevzel vodstvo Glavnega Saveza vsled odstopa predsednika Mihajla Marinkovića in da ga je vodil po svojih močeh do današnjega dne. Dohodkov Glavni Savez v preteklem letu ni imel skoro nobenih in je v tem času morala nekaj stroškov pokriti Pokrajinska zveza v Ljubljani. V nadalje pa je treba zopet pričeti z vplačevanjem zapadlih članarin od posameznih včlanjenih društev, ker nikakor ne gre, da bi Glavni Savez vzdrževali samo društvi v Ljubljani in Zagrebu. Predsednikovo poročilo se vzame z odobrenjem na znanje. Predlogi niso došli nobeni in ker so resolucije po ožjem odboru že izgotovljene, se ne bodo volili nobeni odseki. Zato g. Frelih predlaga, da naj se voli nov odbor. Temu predlogu se pridružuje tudi g. ravnatelj Ebrič iz Zagreba. Resolucije naj se prečitajo in dajo v razpravo po volitvah. Polkovnik Čačković iz Zagreba pripominja glede na predstoječe volitve, da ima vsaka Pokrajinska zveza pravico do toliko odbornikov, kolikor ima društev, deljeno z 10. Zagrebški Pokrajinski Savez je že izvolil člane za odbor, in sicer župana Modrušana iz Karlovca,

ing. Stiasnya iz Zagreba in tovarnarja Büchlerja iz Osijek. G. predsednik Frelih prekine občni zbor za 5 minut, da se delegati lahko pomenijo o kandidatih. Ko predsednik zopet otvori zborovanje, predlaga, da se izvoli za predsednika g. polkovnik Juraj Čačković iz Zagreba, naš stari prijatelj in bojevnik za naše pravice, kar vzbudi pri delegatih viharno odobravanje. G. Čačković se zahvali za osobito zaupanje in naklonjenost. Težko mu je prevzeti to novo častno mesto, toda, ker je na tem polju že mnogo let delal, se hoče tudi naprej udeleževati za dobrobit organizacije. Po končanem govoru preda g. Frelih predsedstvo novemu predsedniku, ki ga prevzema. Predsednik Čačković upa, da se stanovanjski zakon ne bo več podaljšal. Toda potem se bo šele začelo delo. Še enkrat se zahvaljuje na časti, toda misli, da ne bo mogel vsega sam napraviti in zato prosi tudi druge, da se pridno udeležujejo pri organizacijskem delu. Delati morajo vsi. (Odobravanje.) Nato prosi g. dr. Pavića iz Zagreba, da prečita resolucije. Prva resolucija govori o prestanku stanovanjskega zakona, druga o davčnih zadevah in bremenih, tretja o gospodarstvenih zadrugah hišnih posestnikov in četrta o osnovanju posestniških komor. K tem resolucijam pripomni g. Frelih, da že dolgo časa razmišlja o tem, kako bi se prisililo vse hišne posestnike, da stopijo v organizacijo. Zato predlaga dodatek k IV. resoluciji: da se odboru prepusti način, kako bi se doseglo, da bi bili vsi hišni lastniki prisiljeni biti člani teh komor. Upa, da bo vlada dovolila ustanovitev teh komor, kajti to bi bilo velikega pomena za gospodarstvo. Predlaga še enkrat naj se odboru prepusti vsaka možnost. Dodatek g. Freliha se sprejme. Gosp. Čačković vpraša, če ima še kdo kaj pripomniti k resolucijam. Ker se nihče ne javi, jih proglasi za sprejete. Nato preide k volitvam nadzornega odbora, ki sestoji iz 4 članov, in prosi obenem, da se izvoli 3 člane iz Zagreba. Predlagani so sledeči gg.: Ebrič, Geister in Tomašević iz Zagreba ter Pallaš iz Maribora. Predlog se sprejme. Prehaja k naslednji točki dnevnega reda, t. j. določitvi članarine, ki je do sedaj znašala 1 Din za vsakega člana. Predlaga naj ostane tudi v bodoče. Predlog se sprejme. K članarini pripomni še g. Kavran, da je ta znesek premajhen in se zavzema za to, da naj znaša članarina 5 Din od vsakega člana. Toda delegati se protivijo in g. Frelih omeni, da bi bil ta znesek za nadaljnjo borbo potreben, toda, da ga ni mogoče praktično izvesti. V to debato poseže g. Geister iz Zagreba, ki je mnenja, da 1 Din zadostuje in da naj to malenkostno članarino društva tudi redno plačujejo. G. Modrušan iz Karlovca je mnenja, da je 1 Din res zelo malo, toda z ozirom na to, da ima društvo samo majhno članarino, ne more tudi mnogo oddati Savezu. Prosi, da naj ostane zaenkrat 1 Din, pozneje pa več. G. Ebrič misli, da je za vzpostavitev večje akcije tudi 5 Din premalo. Vidi se, da smo imeli tudi s prejšnjo malo članarino veliko uspehov. Toda, ko je bilo potrebno, so vedno zbrali dovolj denarja, ki nam je bil potreben za naše akcije. Za administrativne posle bo zadostoval 1 Din. Ostane naj pri predlogu, da ostane članarina tudi naprej 1 Din. G. Čačković vpraša ponovno, če želi kdo v tej zadevi besedo. Ker se nihče ne oglasi, prehaja na naslednjo točko dnevnega reda: določitev kraja bodočega kongresa. Gosp. Frelih je mnenja, da se to prepusti saveznemu odboru. G. Ebrič misli, da je treba počakati na vabila društev. Delegati vprašajo g. Dimitrijevića iz Subotice, če bi se tam mogel vršiti kongres, nakar odgovori, da bo o tem še poročal. G. Modrušan iz Karlovca je mnenja, da bi se lahko vršil kongres v Karlovcu in obenem obljublja, da bo v slučaju, da se ne javi nobeno drugo

mesto, organiziralo njegovo društvo kongres. G. Čačković prosi, da se to prepusti novemu saveznemu upravnemu odboru. K besedi se oglasi g. Pavlovič iz Beograda, omenja, da je on žalibog edini iz prestolice, ker so njegovi tovariši zadržani, toda dali so mu pooblastilo, da se strinja z vsemi kongresnimi sklepi. Končuje s pozdravi iz prestolice, čemur sledi odobravanje delegatov. G. Čačković se mu zahvali za tople pozdrave.

Pred zaključkom kongresa predlaga, da naj bo savezno glasilo »Svojina«, kar delegati vzamejo na znanje. Gosp. Glaser pozdravi vse navzoče v imenu mariborskih hišnih lastnikov in vabi delegate na družabni večer, ki se vrši ob 20. uri večer v »Unionu«. Gosp. Frelih vabi vse na jutrišnji zbor Zveze hišnih in zemljiških posestnikov za Slovenijo. Ob koncu prosi g. Čačković vse navzoče, da se polnoštevilno udeležijo družabnega večera in zaključni zbor ob 18. uri 45 minut.

V nedeljo, dne 22. septembra 1929. ob 10. uri je otvoril g. predsednik Frelih redni občni zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo, pozdravil vse navzoče delegate, kakor tudi goste iz ostalih delov države. Ugotavlja, da so razen enega društva vsa včlanjena društva zastopana ter konstatira sklepčnost. Posebno mu je čast pozdraviti zastopnike avstrijskih hišnih lastnikov gg. predsednika Otterja in inž. Pollaka iz Gradca. Prišlo je tudi več pozdravnih telegramov iz Budimpešte, Bejljaka in Dunaja. Ker ima predsednik poročilo o delovanju zveze, prosi prvega podpredsednika g. Pallaša iz Maribora, da prevzame predsedstvo. G. Frelih poroča, da je v zvezi včlanjenih vsega 21 društev. Potrebno je, da se v krajih, kjer še ni društev, taka osnujejo. Ker so politične stranke prestale in je nehal politični boj, morajo sedaj delati gospodarske organizacije. Pri redigiranju novih zakonov naj se pritegne k delu gospodarske organizacije. Zveza je rešila 880 vlog in vsakomur, ki je rabil informacije, bila vedno na razpolago, kar hoče biti tudi v bodoče. Najvažnejša je bila davčna reforma, ki je prišla 1. januarja 1929. v veljavo. Da članom obrazloži davčno reformo, je priredil 55 sestankov, oziroma zborovanj, ki so bila vsa zelo dobro obiskana. Davčna reforma je hišne lastnike znatno razbremenila, zakar gre zasluha našim organizacijam. Hišnega davka se bo sedaj manje plačevalo, kakor pred vojno. Če organizacija ne bi bila vedno v pravem trenutku nastopila, ne bi bilo niti od daleč toliko davčnih olajšav. Paziti je treba le, da nam te olajšave ne bodo vzele razne avtonomne oblasti. Za lastna stanovanja je treba napraviti potrebne korake, kjer so prišla pod večjo obdačitev. Stanovanja naj se obdači po številu sob, kakor je to v navadi na Češkoslovaškem in v drugih državah. Nekateri občine so hotele še na druge načine obdačiti hišne lastnike. Tako je povsem neupravičeno obdačiti parcele. Proti takemu postopanju je treba odločno nastopiti. Če bi ne bilo organizacije, bi bilo še mnogo slabše. G. predsednik preide na stanovanjsko vprašanje. Omeni, da sta v Sloveniji ostala pod stanovanjsko zaščito le Ljubljana in Maribor. Čestita zaščite oproščenim krajem k uspehu. Priporoča jim naj bodo previdni in naj ne odpovedujejo stanovanj brez potrebe. Omenja, da se je včeraj sprejela resolucija o komorah hišnih lastnikov, torej nekaka prisilna organizacija. Upa, da bo vlada uvidela potrebo za njih ustanovitev. V tem trenutku pride podžupan g. dr. Lipold, ki ga g. Frelih prisrčno pozdravi. Nadalje poroča, da v Ljubljani ni več pomanjkanja stanovanj. Važno vprašanje tvori ustanovitev denarnih zadrug. To bo delo novega odbora, da privede tako zadrugo v življenje. Svoje poro-

čilo končuje in upa, da se bodo hišni lastniki zavedali potrebe po organizaciji. Njegovo poročilo se z odobravanjem sprejme. Besedo povzame g. dr. Regali iz Ljubljane, ki pravi, da se mu zdi organizacija hišnih posestnikov zelo važna in to tudi potem, ko bo stanovanjski zakon prenehal. Hišni posestniki so stan zase. Kar se tiče denarnega zavoda, misli, da je denarna organizacija v obliki zadruge potrebna. Ta zadruga lahko postane sigurno največji denarni zavod v Sloveniji. Delegati naj propagirajo ustanovitev takega zavoda. Delokrog bi se lahko razširil v veliki meri. Zadruga v Sloveniji bi imela velik vpliv na občine. Končno predlaga resolucijo, da se pooblasti odbor zveze, da takoj napravi potrebne korake za ustanovitev zadruge. Ta predlog se sprejme. Gosp. Čačković pozdravi vse delegate v imenu zveze in želi zboru mnogo uspehov. G. Frelih se mu prisrčno zahvali. Nadalje poda g. ravnatelj Jeglič iz Ljubljane blagajniško poročilo. Njegovo poročilo se odobri. G. Frelih omenja, da ima velike težave z listom in misli, da bi se število naročnikov lahko podvojilo. Apelira na društva, da ga po možnosti podpirajo. Največ je v tem oziru doprineslo celjsko društvo. Naslednja točka je določitev letnih doneskov. Misli, da naj brez debate ostane pri 5 Din. Predlog se sprejme. Odbor se bo volil pozneje. Določitev kraja prihodnjega občnega zbora: Gosp. Frelih misli, da bi se lahko vršil v Ptuj. G. predsednik Kajnih iz Ptujavzame na znanje in se bo glede tega posvetoval. Na ta način bi bil dnevni red izčrpan. Omenja še, da se bo vršil v dneh od 24. do 27. septembra Kongres mednarodne zveze hišnih lastnikov v Berlinu, ki se ga bosta udeležila iz Jugoslavije 2 delegata. Vsem zborovalcem se najlepše zahvaljuje in zaključni zbor ob 11. uri.

Z velikim odobravanjem se je sprejela in odobrila vdanostna brzojavka na Njeg. Vel. kralja Aleksandra I.

Proslava 30letnice društva hišnih in zemljiških posestnikov za Maribor in okolico

Skupno z občnim zborom je slavilo društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico za naše razmere izredno in zelo značajno proslavo 30letnega svojega obstoja. V srednji Evropi, zlasti v Nemčiji, so obstojala društva hišnih posestnikov že pred 50 leti, pri nas pa je bilo pred 30 leti ustanovljeno samo društvo v Ljubljani in potem v Mariboru. Zato je ta jubilej še večjega pomena v prvi vrsti radi tega, ker je popolnoma pogrešeno mišljenje, da so organizacije hišnih in zemljiških posestnikov nastala samo radi izjemnih stanovanjskih zakonov in da bo po prestanku stanovanjske zaščite lahko prenehalo vsako društvo hišnih posestnikov. To je gorostasna prevara, kar dokazuje ravno društvo hišnih posestnikov v Mariboru, ki je že pred 30 leti videlo potrebo ustanoviti svojo lastno organizacijo. Ker društvo obstoja v Mariboru že 30 let, je to vsekakor jasen dokaj važnosti položaja, katerega vzemajo v gospodarskem življenju lastniki hiš v mestu, ker samo s skupnim delovanjem posestnikov v posebnem društvu daje sigurnost za uspešno delovanje tudi poedinih interesov.

Že leta 1898. so se začele predpriprave v mestu Mariboru, da se pokliče v življenje društvo hišnih posestnikov. Ker ni bilo tej akciji nobenih nasprotovanj, je bila dosežena soglasnost v vseh vprašanjih, tako da je bilo že mogoče 4. marca leta 1899. sklicati ustanovni občni zbor v mariborski kazini. Pravila so bila takrat potrjena po takratnem namestništvu v

Gradcu. Začasni odbor, ki je do takrat vodil posle, je pohvalil na občnem zboru gospode, ki so se požrtvovalno zavzeli za stvar.

Za prvo leto je bila ustanovljena članarina v znesku 1 do 3 goldinarjev, po velikosti in vrednosti dotične hiše. Najvažnejši posel društva je bil v onem času, da je zaščitil svoje člane od razmeroma zelo strogega postopanja pri pobiranju davka in doklad. Davkoplačevalci so morali velikokrat prihajati v urade in tam zgubiti cel dan, a vrhu tega so se nalagale velike denarne kazni. Treba je bilo tudi posredovati pri oddajanju stanovanj. V tistem času so se zelo težko v Mariboru oddajala stanovanja in jih je bilo takrat okrog 200 praznih. S posredovanjem društva se je v kratkem oddalo okrog 100 stanovanj. V društveni pisarni so se napravljale od začetka tudi pismene vloge za stranke, zlasti razne prošnje v davčnih zadevah. Dnevno je v ta namen prišlo v urad po 25 strank, večinoma radi sestave pritožb in rekurzov proti odmeri davkov in davščin. V početku se je bavilo društvo tudi s tujskim prometom, a ta posel je v kratkem prešel v samostojno organizacijo. Tako je že prvo leto društvo štelo 320 članov v mestu in 21 v okolici.

V sedanjem času bi morali biti v tem društvu vsi mariborski hišni posestniki, a na žalost moramo ugotoviti, da jih manjka še mnogo in mnogo, ki jih bo treba še za organizacijo pridobiti. Hišni posestniki mariborski naj se zavedajo, da bodo imeli uspeh samo takrat, če bodo v društvu združeni prav vsi, ne glede na narodnost ali morebiti na kako drugo naziranje, in ako bodo imela posamezna društva močno skupno zvezo za vsako novo banovino in vse te Pokrajinske zveze zopet mčno organizacijo v Glavni zvezi. Hišni posestniki, ki danes še niso v društvu, naj povodom 30letnice v Mariboru brez odloga pristopijo k temu važnemu društvu. Če ima kdo kake pomisleke proti delovanju društva, naj pride na občni zbor in tam pove svoje mnenje, katero bo občni zbor gotovo vpošteval.

30letnico je društvo hišnih posestnikov v Mariboru proslavilo na ta način, da je priredilo dne 21. septembra v krasni veliki dvorani »Union« lep pozdraven večer na čast došlim delegatom na tam se vršecem občnem zboru naših zvez. Pozdravnega večera so se udeležili vsi delegatje iz cele države, nadalje v velikem številu mariborski posestniki. Zvezni predsednik g. Frelih je pozdravil vse navzoče ter častital društvu k 30letnici. Vrstili so se razni pozdravi, vmes pa je pridno svirala vojaška godba.

Pravo slavje pa se je vršilo v nedeljo, dne 22. septembra ob 11. uri v isti dvorani in ob velikih udeležbi mariborskih in drugih hišnih posestnikov. Slavnost je otvoril društveni podpredsednik dr. Faninger, ki je pozdravil velikega župana dr. Schaubacha, oblastnega komisarja dr. Leskovarja in podžupana dr. Lipolda ter je podal v slovenskem jeziku obširno zgodovino društva mariborskega. Društveni predsednik Glaser pa je v nemškem jeziku tolmačil društvena pravila in je v primerih dokazoval, kako je društvo v smislu društvenih pravil delovalo tekom 30 let. Društveni predsednik iz Gradca g. Otter je častital v imenu avstrijskih hišnih posestnikov ter ob tej priliki podal obširno žalostno stanje, v katerem se nahajajo avstrijski hišni posestniki.

Mariborskemu društvu hišnih posestnikov vsestransko častitamo z iskreno željo, da bo v prihodnjem jubileju čez 5 ali 10 let število društvenih članov znašalo več kot še enkrat toliko, odnosno, da bodo včlanjeni prav vsi mariborski hišni posestniki. Uvidevnost in potreba bo privedla

mariborske posestnike do spoznanja, da zamorejo svoj položaj zboljšati samo po svoji organizaciji, ki jo morajo zato vsi podpirati.

Na čast delegatom obeh občnih zborov in v proslavo 30letnice svojega društva je bilo večina mariborskih hiš okrašenih z zastavami.

Resolucije

sprejete na občnem zboru Glavnega saveza in Pokrajinske zveze hišnih posestnikov za Slovenijo

I. resolucija o prestanku stanov. zakona.

Enodušno se ugovarja proti vsakršni nameri, katera gre za tem, da bi se v kakršnikoli formi ali na kakršnikoli način podaljšale izjemne omejitve, katere omejujejo razpolaganje s stanovanji, za katere poteče rok 1. novembra 1929. To se utemeljuje s sledečimi razlogi:

Vsled kumunalne, a zlasti vsled privatne gradbenosti v vseh večjih mestih, v katerih je bilo pred nekaj leti pomanjkanje stanovanj, osobito v glavnih mestih, se je pokrila vsa potreba stanovanj in nastopa celo stanje hiperprodukcije, tako da se stanovanja, katera niso v središču, ali ne odgovarjajo zahtevam rastoče udobnosti, celo težko oddajajo v najem.

Praksa je pokazala, da stanovanjska zaščita samo v nepovoljni smeri vpliva na ceno stanovanj, ker onemogočuje imovinsko slabšim stanovalcem, da pridejo do cenenih stanovanj.

Vsled stanovanjskega zakona izzvani so nešteti in trajni spori med prebivalci, kateri se v težkih in zelo škodljivih posledicah prikazujejo v družabnem in meščanskem življenju. Nimamo niti enega slučaja, da bi izvedba likvidacije zakonskih izjemnih omejitev pri stanovanjih, katere se izvajajo že 3 leta, dovedla do zaželenih, katastrofalnih posledic, katere so hoteli gotovi sloji uporabiti kot poslednje orožje v izgubljeni bitki na uzurpiranih pravicah.

II. resolucija glede obdajitve hišne posesti.

Dne 22. septembra v Mariboru zbrani delegatje društev hišnih in zemljiških posestnikov iz cele države ugotavljajo, da so se z novim davčnim zakonom 8. februarja 1928. davčna bremena po vsej državi izenačila, primerno uredila in da se je hišnonajemniški davek, sedaj zgradarina, sorazmerno z drugimi davki reformiral. Da pa hišni posestniki ne bodo zopet te pridobitve izgubili potom zakonih avtonomnih doklad, pozdravljajo zakonito določilo, da so se avtonomne doklade od 1. januarja 1930. maksimirale in tako avtonomnim korporacijam vzele možnost previsoke obremenitve posameznih davkoplačevalcev, zlasti posestnikov.

Zahtevamo, da se tudi ostale avtonomne doklade, kakor vodarina, gostaščina, kanalska pristojbina in druge morebitne avtonomne doklade maksimirajo in skupaj ne smejo nikakor presegati več kot 10% najemnine, medtem ko danes v več mestih občinske doklade znesejo skoro ¼ najemnine, vsled česar se stanovanja umetno podražujejo in tudi najemnike obremenjuje.

Ravnatoko ugovarjamo proti vsakim novim davščinam, ki bi se nalagale samo posestnikom, kakor davek na nezazidane parcele, na lokale, napravljene iz stanovanj, davščina nad zlato pariteto itd. Vse take davščine bi obremenjevale samo nekatere davkoplačevalce in bi omejevale prosto razpolaganje z imovino in promet samo ovirale. Če bi občinske uprave sklenile take nove davščine, priporočamo vsem dru-

štvom, da preskrbe, da bodo posestniki pravočasno vložili ugovore proti takim nepriernim davščinam.

III. resolucija o gospodarskih zadrugah hišnih in zemljiških posestnikov.

Hišni in zemljiški posestniki s svojim nepremičnim premoženjem izključno sodelujejo v ekonomskem življenju meščanskih zajednic in so eminentno gospodarski faktorji, zato je neobhodno potrebno, da se to gospodarsko delo in delovanje čim popolneje organizira.

V ta namen se ima takoj pristopiti na osnivanje gospodarskih zadrug ali morebiti denarnih zavodov, in to v področju vsakega večjega društva hišnih in zemljiških posestnikov, katerim bi se imela priključiti manjša društva.

Te zadruge, sklopljene s skupnim ciljem edinstvenih interesov v Pokrajinski, oziroma Glavni zvezi nastopile bodo v javnem življenju kakor edinstvena institucija, v notranjem področju pa hoče zastopati in organizirati vse gospodarske interese svojega področja in svojih članov.

Končen cilj vseh teh zadrug bo svoječasnno združenje v eno veliko in močno mednarodno gospodarsko institucijo, v svrhu največjega napredovanja splošnih in državnih narodno-gospodarskih interesov s posebnim ozirom na neokrnjeno pravico privatne lastnine.

IV. resolucija v pogledu ustanovitve posestniških komor.

Hišni in zemljiški posestniki predstavljajo vsekakor enega najvažnejših stanov meščanov in državljanov, kateri so svoje premoženje stavili v občekoristne in produktivne svrhe komunalnih in meščanskih zajednic. Zato postoji pravica in dolžnost, da se prevede čim obsežnejša in močnejša organizacija tega stanu. V to svrhu je v prvi vrsti potrebno, da se osnuje komora posestnikov nepremičnin s pravico javnosti in napol službenim položajem z obligatoričnim članstvom vseh hišnih in zemljiških posestnikov v obsegu področja dotične komore.

V to svrhu imajo vsa društva hišnih in zemljiških posestnikov v smislu že izdanega poziva v resoluciji IV. kongresa Svojine v Splitu zahtevane predpriprave takoj izvesti, rezultate sporočiti Glavnemu savezu, kateri bo na pristojnem mestu takoj podvzel potrebne korake, da se ta zelo važna institucija izvede in čimprej prične z delom.

Stanovanjska zaščita v državah Evrope

Na mednarodnem kongresu hišnih posestnikov v Berlinu se je razpravljalo tudi o stanovanjski zaščiti v posameznih državah Evrope in pri tem ugotovilo, da niti v Jugoslaviji niti v ostalih državah Evrope po vojni ni bilo več popolnoma prosto razpolaganje s stanovanji. Ta činjenica je izzvala povsod nove probleme, katere se izvesti zamore samo z višjega gledišča. Kakšen je položaj danes v posameznih državah, se razvidi iz referata na mednarodnem kongresu posestnikov v Berlinu, na podlagi katerega je položaj stanovanjskega vprašanja danes v posameznih državah sledeči:

Stanovanjski problem se je v raznih državah reševal na razne načine. V nekaterih državah ga je državna oblast reševala s podporo privatne inicijative, na drugi strani pa se je v nekaterih državah prevzelo to v državne ali javne roke. V onih evropskih državah, kjer je stanovanjska zaščita samo nekaj časa obstala in se ni tirala do skraj-

nosti, vrnilo so se zelo hitro normalne razmere. Kjer pa se je reševalo stanovanjsko vprašanje s popolnoma prisiljenimi sredstvi, tam se stan. razmere niso popravile, temveč samo poslabšale. Izkušnja s prisilnimi merami v tem vprašanju naj uči, da se te omejitve popolnoma ukinejo, ker tako dolgo, dokler obstoji prisilno gospodarstvo s stanovanji, ne more nastopiti normalno stanje. Postoji namreč zveza med pomanjkanji stanovanj in prisiljenim gospodarstvom, ki se da izraziti z enostavno formulo: Čim več so se države vmešavale v stanov. vprašanje, tem manj je bilo stanovanj in tem težje pride mlajša generacija do stanovanja, če ga potrebuje za sebe.

To ekonomsko pravilo se vidi iz pregleda sedanjega stanovanjskega vprašanja v Evropi.

Angleška.

Angleška je uvedla zaščito stanovanj leta 1915. Začetkom leta 1919. je bila stanovanjska zakonodaja nadalje izvršena. Leta 1922. pojavila se je ostra opozicija proti zakonu o zaščiti najemnikov, ali vsi napor ukinitve tega zakona so se zlomili na odporu laburistične stranke. Najemnina je na Angleškem ostala ista, kakor je bila 1. avgusta 1914. Za najemnike obrtnih prostorov je uveden dne 27. marca 1928. novi zakon, ki jih posebno jemlje v zaščito. V slučaju deložacije imajo pravico na odškodnino za popravila in za izgubo pri obrti.

Francoska.

Francoska je uvedla zakon o zaščiti najemnikov takoj v začetku vojne, a po vojni ga je pod pritiskom socialistov zelo poostrihala. Z zakonom od 1. aprila 1926. je za celo državo uvedena zakonita najemnina, v normalni višini predvojne najemnine. Najemnina od 100 papirnatih frankov odgovarja radi tega vsled devalvacije franka v zlati vrednosti 36% predvojne najemnine. Zakon z dne 30. junija 1929. odreja zakonito najemnino 150% predvojne najemnine, a to je približno polovico predvojne vrednosti v zlati valuti. Posebno zaščito uživajo najemniki obrtnih prostorov.

Holandska.

Od 19. junija 1927. ni v Holandiji nobene zaščite najemnikov. Od časa ukinitve državnega zakona o zaščiti najemnikov, poskušala so nekatera mesta, da z lokalnimi uredbami dosežejo v omejitvi stanovanj, da se uvede zaščita najemnikov. Vlada je energično nasprotovala tem poskusom in je naročila občinam, da počakajo do 1. oktobra 1927., da se bode takrat videlo, kako se bodo razvile razmere na prostem tržišču stanovanj. Ker pa je po ukinitvi zakona nastopila živa privatna stavbena delavnost, se od 1. oktobra 1927. ni pojavila več nobena želja za ponovno uvedbo stan. zaščite.

Italija.

Od leta 1917. do 1924. je v veljavi tudi v Italiji zakonodaja za zaščito najemnikov. Od tega leta je počel fašizem z obračuni o zaščiti najemnikov. Mussolini je uvedel princip svobodnega gospodarstva z najemninami in stanovanji. Najemnine so se stopnjevale dvigale, a leta 1926. dobili so hišni posestniki popolno svobodo z razpolaganjem svoje lastnine. Pač pa je odrejen maksimum najemnin; za stanovanja 4kratna, a za obrte 5kratna iznos predvojne najemnine. Na tej višini so se najemnine v Italiji stabilizovale. Započela se je privatna delavnost in sedaj ni pomanjkanja stanovanj in se je v času odprave zaščite pomanjkanje stanovanj popolnoma zgubilo. Od 30. julija 1930. prestanejo veljati tudi odredbe o maksimiranju najemnin.

Poljska.

Po vojni so se pričeli Rusi, Nemci in Avstrijci v masah seliti iz Poljske. Radi tega izseljevanja ni na Poljskem po vojni nastalo pomanjkanje stanovanj. Kljub temu je poljska vlada smatrala za potrebno, da je uvedla zakon o zaščiti najemnikov. Posledica tega je bila, da je popolnoma prenehala privatna podjetnost pri zidanju hiš. Ker pa se je ljudstvo zelo množilo, pričelo je primanjkovati stanovanj. Zakonita najemnina iznese v Poljski 59% predvojne najemnine, a za mala stanovanja 49% (1 soba in kuhinja).

Ogrska.

Po naredbi od 16. oktobra 1927. ne uživajo nikake zaščite najemniki na deželi, v mestih pa trgovski in obrtni lokali. Stanovanja uživajo sicer zaščito, toda vsled zakonito dovoljenega zvišanja stanarin, je ta zaščita precej brezpredmetna. Najemnine so bile namreč 1. maja 1927. za 25% valorizirane; 1. maja 1928. je doseglo zvišanje 80%, 1. avgusta 1928. 80%, 1. novembra 1928. 95% in 1. maja 1929. 100%. Podnajemniki so brez vsake zaščite. Napram najemnikom z visokimi dohodki so dovoljene odpovedi.

Češkoslovaška.

Na podlagi zakona z dne 1. junija 1928. in 1. januarja 1929. so nove stanovanske pogodbe brez zaščite. Kar se tiče najemnine, so se v smislu zakona od 1. januarja 1925. zvišale od 1. januarja 1927. dalje od 50 do 90% napram predvojni najemni. Pri trgovskih lokalih in delavnicah pa, če so prešle po 1. maju 1924. na novega najemnika, od 80 do 110%. Odpovedi stanovanj za lastno uporabo so dopustne.

(Dalje prih.)

Občinske doklade in davščine v Ljubljani za leto 1929

Ministrstvo za finance, oddelek za državno računovodstvo in proračun, je odobrilo z razpisom z dne 1. avgusta 1929., D. R. br. 118.758, proračun mestne občine ljubljanske za leto 1929. s potrebščino 44.008.970 Din in s kritjem v enakem znesku.

Na podstavi odobrenega proračuna sme pobirati mestna občina ljubljanska v letu 1929. te-le občinske davščine in doklade:

1.) občinsko doklado na vse državne direktne davke, razen na one, ki so po zakonu prosti doklad, v enaki izmeri kakor v letu 1928., prištevši 10% zvišek;

2.) vodarino, gostaščino, kanalsko pristojbino in portalni davek v enakem znesku kakor v letu 1928.

Plačilni nalogi, izdani po mestnem magistratu za leto 1928., so torej veljavni tudi za leto 1929.; zato se novi plačilni nalogi ne bodo izdali;

3.) cena vode, porabljene po vodomerih, znaša pri strankah, ki ne plačujejo nikake vodomerne naklade, namesto dosedanjih Din 1.50 Din 3.— za vsak kubični meter vode;

4.) mestno trošarino po tarifi, veljavni za leto 1928. Zvišana je le trošarina za južno presno in suho sadje, kakor za citrone, pomaranče, fige, rožiče, rožičevo moko, mandeljne, dateljne in kokosove orehe na Din 1.50 za kilogram, za rozine vseh vrst na Din 2.— za kilogram in za čokolado, kakao in vse kanditno blago na Din 3.— za kilogram. Zvišana trošarina se sme nanašati le na domače proizvode;

5.) občinsko davščino na prenočišča, ki je znižana od dosedanjih 30% na 20% z veljavnostjo od dne 1. avgusta 1929.;

6.) občinsko davščino na vozila, ki ostane glede izmere na kočije, breke in gige neizpremenjena, dočim se obdavčijo osebni in tovorni avtomobili v letu 1929. ne po efektivnih HP, oziroma po nosilni zmožnosti, ampak po čisti teži vozil. Za čisto težo je umeti težo praznega vozila v običajnem in voznozmogljem stanju in uradno stehtanega na eni izmed mestnih tehtnic.

Občinska davščina znaša:

a) za osebne avtomobile po Din 70.— za vsakih začetih 50 kg čiste teže;

b) za tovrne avtomobile z zračnimi pnevmatikami za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 32.50;

c) za tovrne avtomobile s polzračnimi pnevmatikami za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 45.—;

d) za tovrne avtomobile s polno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 70.—;

e) za priklopne vozove tovornih avtomobilov in traktorjev z zračno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 10.—, za iste s polzračno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 15.— za iste s polno gumo za vsakih začetih 50 kg čiste teže po Din 20.—.

Počenski z letom 1929. se razširja občinska davščina na vozila tudi na motocikle s priklopnim vozom ali brez njega ter znaša za vsakih začetih 10 kg čiste teže po Din 15.—.

Naredba bivše deželne vlade za Slovenijo z dne 4. januarja 1921. (Uradni list z dne 17. januarja 1921., št. 19/5), § 5., točka 2.), ki se glasi:

Vozila so zavezana davku, če ne garazirajo dalje nego 10 km zunaj ljubljanske občinske meje, se izpreminja toliko, da je razdalja zvišana od 10 na 20 km.

Lastniki osebnih in tovornih avtomobilov kakor tudi motociklov se pozivljejo, naj dajo svoja vozila takoj stehtati na eni izmed mestnih tehtnic. Tehtnične listke je predložiti mestnemu knjigovodstvu najkasneje 14 dni po objavi tega razglasa. Drugega pa veljajo vse določbe, razglašene z naredbo bivše deželne vlade za Slovenijo z dne 4. januarja 1921. (Uradni list z dne 17. januarja 1921., št. 19/5).

V dosedanji izmeri in ob dosedanjih pogojih sme pobirati mestna občina ljubljanska v letu 1929.:

7.) občinsko davščino na nočni obisk gostiln in kavarn;

8.) občinsko davščino na igre v gostilnah in kavarnah; 9.) veselilni davek; 10.) tehtarino; 11.) uvoznino; 12.) tržnino; 13.) tržno pristojbino; 14.) mestarino; 15.) prirastkarino; 16.) davščino na vozne listke električne cestne železnice; 17.) občinske takse in 18.) opominarino.

Na podstavi odobrenega proračuna sme pobirati mestna občina ljubljanska v letu 1929. tudi naslednji novi občinski davščini:

19.) občinsko davščino na nezazidane parcele po naslednjem pravilniku:

1. Na nezazidane parcele se plačuje v mestu Ljubljani posebna davščina, ki se steka v stanovanjski fond.

2. Za nezazidane parcele, zavezane tej davščini, se smatrajo predvsem vse nezazidane parcele, ki so v katastru že označene za stavbne, nadalje oni zemljiški kompleksi v mestu, ki jih je po obstoječem regulacijskem in stavbnem načrtu parcelirati in zazidati, dasi še uporabljajo sedaj kot vrtovi ali dvorišča.

3. Tej davščini niso zavezani vrtovi vil, kolikor ne presežajo površine 2500 m², nadalje dvorišča, kolikor niso že po obstoječem zazidalnem načrtu namenjena za zidavo.

Prav tako se ne plačuje ta davščina od vrtov, ki so lastnikom glavni vir njih dohodkov.

4. Izmera davščine znaša za parcele, ležeče med progo južne železnice, dolejnjske železnice, Gruberjevim kanalom in Ljubljano do izliva Gradaščice, med Gradaščico, podaljšano Bleiweisovo cesto (Krožno cesto) in Vrtačo za vsak kvadratni meter po Din 2.—. V ostalih delih mesta se ta davščina za sedaj ne plačuje; lahko pa se vsak čas po sklepu občinskega sveta raztegne tudi na druge dele mesta, čim je regulacijski načrt odobren.

5. Zaradi odmere tega davka mora prijaviti vsak lastnik nezazidanih parcel ali nezazidane parcele, ki gredo semkaj po točki 4. tega pravilnika, ta zemljišča mestnemu magistratu z navedbo katastrske občine, vložka in izmere v kvadratnih metrih.

Prijavo je vložiti v dveh izvodih; en izvod pridrži mestni magistrat, drugi izvod, opremljen s prezentacijskim razilom magistrata, se vrne stranki.

Če pa lastnik parcele ne vloži prijave, se odmeri davščina uradoma na podstavi pripomočkov, ki jih ima mestni magistrat na razpolago.

6. Plačevanja te davščine so oproščene parcele, ki so last Njegovega Veličanstva kralja, države, ljubljanske samoupravne oblasti in mestne občine ljubljanske ali fondov, ki jih le-te zalagajo.

V vpoštevni primerih sme občinski svet po prostem preudarku lastnika poedinih parcel na posebno prošnjo oprostiti tega davka.

7. O izmeri davka se obvesti plačilu zavezana stranka s plačilnim nalogom, iz katerega morata biti razvidna odmerna podstava in letni davčni donos.

8. Davščina se plačuje pri mestni blagajni v 15 dneh po vročitvi plačilnega naloga; če se ne vplača davek pravočasno, se izterja s politično eksekucijo z 8% zamudnimi obrestmi.

9. Zoper odmero davščine je dopustna pritožba na mestni magistrat v 15 dneh po vročitvi plačilnega naloga; o pritožbi odloča občinski svet.

10. Ta pravilnik dobi veljavnost čez mesec dni po objavi v »Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti«;

20.) takso za predelavo stanovanjskih prostorov v poslovne lokale.

1. Za dovolitev, predelati stanovanjske prostore v poslovne lokale, se plačuje posebna občinska taksa.

2. Ta taksa znaša Din 50.— od vsakega kvadratnega metra ter je plačljiva ob izdaji dovolitve.

3. Kdor začne brez oblastvene dovolitve izpreminjati stanovanjske prostore v poslovne ali jih je že izpremenil, plača, ne glede na ostale zakonite posledice, to takso v dvojni izmeri.

4. Zoper predpis globe po točki 3. je dopustna pritožba na občinski svet v 14 dneh po vročitvi.

Osebnostno razmerje med gospodarjem in najemnikom

Malo je hišnih posestnikov, ki še nikoli niso imeli opraviti z arogantnimi in zlobnimi najemniki, ki so jim daljšo ali krajšo dobo po krivici grenili življenje. Tak poštenjak jako pazi, da očitno ne napravi kaj takega, zaradi česar bi mu mogel gospodar bodisi po hišnem redu bodisi po splošnem zakonu takoj odpovedati stanovanje. Zato pa z neizoprno iznajdljivostjo

počne vse mogoče, s čimer te žali in jezi in ti na skrivnem povzroča direktno ali indirektno škodo.

Ako si tako nesrečen, da imaš s takim najemnikom sklenjeno večletno pogodbo, si nasproti njemu brez moči. Zakon o zaščiti najemnikov je pač predvideval take slučaje neznosnega osebnega razmerja med najemnikom in gospodarjem. Splošni zakon in sedaj veljavni hišni red pa tega žal ne predvidevata. Tako nastaja neverjetno dejstvo, da se moreta celo mož in žena ločiti zaradi nepremagljive medsebojne mržnje, ne more pa gospodar razdreti pogodbe z najemnikom, ki mu je naravnost smrten sovražnik. Splošni zakon pa tudi hišni red varujeta le pred stvarno škodo, osebnega razmerja med hišnim gospodarjem in najemnikom pa ne vpoštevata. To je velika pomanjkljivost, ki kriči po izpremembi.

So najemniki, ki imajo spore z vsakim gospodarjem. Saj prihajajo že v hišo z zavratnimi nameni in zlo voljo. Dobro vedo, da bi jih prostovoljno noben gospodar ne obdržal v hiši preko prvega odpovednega roka; zato hite, ko iščejo novo stanovanje, zavezati gospodarja s pogodbo ali vsaj s sprejemom najemnine, preden more v njih dobiti zanesljive informacije. Dotlej preko mere sladki in lojalni, začno nato takoj kazati svojo pravo naravo — hišni gospodar je ujet, da si ne more več pomagati.

Proti takim notoričnim zlohotnim najemnikom bi se morali hišni gospodarji na kratek način zavarovati. Izvesti bi se dalo tako, da bi vsak gospodar takega najemnika naznanil pisarni Društva hišnih posestnikov, ki naj bi vodila nekaj indeksov takih najemnikov (večkrat so to ljudje, ki imajo kak obrat). Vsak gospodar, ki bi bil na tem, da sprejme takega najemnika, ki ga osebno ne pozna, naj bi mogel v društveni pisarni dobiti zaupne informacije. Na ta način bi se dalo takim nevarnim in neljubim najemnikom polagoma priti do živega. A splošni zakon in hišni red se morata izpopolniti v tem smislu, da ne bosta branila samo stvarnih vrednot, marveč tudi dostojanstvo, srečo in mir hišnega gospodarja, da bo mogel pod svojo lastno streho pokojno živeti.

Razno

Naši nasadi in šolska mladina. Ko sem šel na praznik, dne 1. t. m. okrog 11. ure proti Vegovi ulici, sem opazil kakih 6 dijakov v starosti okrog 14 let, tedaj v letih, ko bi morali imeti vsaj že nekaj pameti in razsodnosti, ko so skakali po novih rušah okrog drevja in majali drevesa, ki so bila pred kratkem nasajena po Vegovi ulici. Mislim, da ni nobenega Ljubljana, ki bi ne priznal krasne ureditve Vegove in drugih stranskih ulic, delo našega mojstra Plečnika in ob precejšnjih stroških mestne občine ljubljanske, a sedaj naj to vse zapade podivjanosti naše mladine in drugega občinstva, ki nima najmanjšega smisla za varstvo mestnih nasadov in lepote Ljubljane. Obrnil sem se s posebno prošnjo na g. prosvetnega šefa, da dá navodila vsem šolskim vodstvom brez izjeme v Ljubljani, da pouče našo mladino o naših lepih ljubljanskih nasadih, o potrebi njih varstva in da se jim razloži, kaka škoda se dela mestni občini in njenemu prebivalstvu, če ni nikogar, ki bi se zavzel za naše nasade, ki jih tuji občudujejo, a naši ljudje iz lahkomišelnosti teptajo in uničujejo. Naravno je, da sem dotične šolske pobaline prav pošteno odstranil od njih početja. Na lepo urejenem Rimskem zidovju, ki je sedaj okras okolici in niso nikake razvaline, kakor jih je nekoč neki list imenoval, so postavljene klopi pokvarjene in

raznešene na vse strani. Ako ne bo druge pomoči, bomo primorani ustanoviti v Ljubljani društvo v varstvo mestnih nasadov in tuje lastnine. Ali pa vse parke nasaditi samo s trnjem, da se bodo dotični vsaj zbudili pri svojem divjaškem početju. Pa tudi starši morajo dati svojim otrokom potreben pouk o varstvu naših nasadov, ker so drugače odgovorni za napravljeno škodo. Malo manj športa, manj kina in mnogo več smisla in spoštovanja do mestnih nasadov in tuje lastnine v splošnem!

Ivan Frelj.

Hišni posestniki ne čitajo našega glasila. Ponovno smo se prepričali, ko smo v zadnji številki priobčili članek, v katerem smo opozorili hišne posestnike, da so prezrli naše vabilo za prostovoljne prispevke. Tudi ta drugi naš poziv so hišni posestniki skoro vsi prezrli, ker se je odzvalo drugemu pozivu samo 25 hišnih posestnikov z neznatnimi prispevki; vseh posestnikov pa je v Ljubljani plačalo prispevke komaj 100, vsi drugi so izostali. Morebiti bo sedaj vendar kdo čital ta poziv in se spomnil naše organizacije in našega društva, ki je v zadnjem času zopet ljubljanskim hišnim posestnikom rešilo več stotisoč dinarjev, ko je društvo ugotovilo in interveniralo, da naj se v Ljubljani obč. doklade pravilno računajo in ne napačno nam v škodo, kakor se je računanje že vršilo, preveč 6:50 Din pri vsakih 100 Din. Ne zdi se nam več potrebno še enkrat ponavljati, koliko so hišni posestniki po naši organizaciji dosegli in kako malo se za nas brigajo.

Poudarjamo pa, da se bodo morali hišni posestniki veliko bolj brigati za organizacijo in za svojo stvar, če bodo hoteli, da se bomo še nadalje zanje zavzeli.

Premalo zanimanja je pri hišnih posestnikih za svojo organizacijo. Če skličemo občini zbor, jih pride od 2000 samo par sto v Ljubljani, na deželi pa je v tem pogledu še slabše. Če hočemo protestirati proti davščini na nezazidane parcele, pa pride razen drugih članov na protestni zbor samo 1 prizadeti ljubljanski hišni posestnik, kar se je to zadnjikrat v Ljubljani zgodilo. Če povabimo v Maribor na občini zbor naše zveze 50 delegatov, ki so imeli polovično vožnjo, pa se jih odzove komaj 5, potem res ne vemo, kako naj bi naša organizacija imela ugled in kdo bi imel še veselje prevzeti vodstvo tako neprijetnega posla in odgovornosti, kakor je ravno organizacija hišnih posestnikov.

Zadnjikrat smo sporočili, da naj nam ljubljanski hišni posestniki sporoče, koliko imajo v svojih hišah še nezaščitenih najemnikov. Oglasilo se jih je devet mesto dva tisoč. Vprašamo samo: kako naj potem delujemo z uspehom?

Ljubljanski hišni posestniki, ki bodo prejeli od mestnega magistrata ljubljanskega plačilne naloge za davščino na nezazidane parcele, naj se takoj zgledajo v naši društveni pisarni v svrhu nadaljnje akcije za odpravo te, za sedanje razmere popolnoma neprimerne davščine. Prizadet s to davščino bo najbrže marsikdo, ki tega ni pričakoval.

Pregled davčnih predpisov. Ker smo v zadnjem času ugotovili v raznih krajih več pomoči pri predpisih, oziroma izterjavanju direktnih davkov, opozarjamo vse posestnike, da brezpogojno vsi zahtevajo pri vsaki davčni upravi, da se jim napravi predpisana davčna knjižica, v katero se morajo vpisati natančno vsi posamezni direktni davki kakor tudi vsa izvršena vplačila. Če bi se komu odklonilo izgotoviti davčne knjižice, naj nam to osebno ali po dopisnici sporoči. Treba pa je vsakemu davkoplačevalcu, da natančno primerja davčno knjižico s prejetimi plačilnimi na-

logi, da ugotovi, koliko znašajo v dotični občini samoupravne doklade in da potem natančno preračuna davčne predpise. Naša društvena pisarna dá v tem oziru vsakemu posestniku popolnoma brezplačno pojasnilo. Tudi izven Ljubljane se lahko posestniki obračajo za pojasnila pismenim potom. Prilože naj samo znamke za odgovor.

Naš telefon in neupravičeno zabavljanje. Naša pisarna ima telefon števil. 2283, ki so se ga hišni posestniki ljubljanski pridno posluževali. Ker smo pisarno premestili iz II. nadstropja v pritličje v isti hiši, kar je za stranke mnogo pripravnejše, smo takoj naprosili pošto upravo, da se nam premesti tudi telefon v nove prostore. Vložili smo dve pismeni prošnji, nešteto krat telefonično in osebno intervenirali, a že nad mesec dni brez uspeha. Končno smo dobili pri poštni upravi odgovor, da se telefon ne more premestiti, ker zato nima pošta na razpolago nobenega kredita, kar bi stalo okrog 200 Din. Naša pripomba, da bomo napravo sami plačali, se je zavrnila s pristavkom, da se to plačilo za napravo ne sme porabiti in je treba za napravo imeti poseben dovoljen kredit. Končno se je naprava dovolila, a preteklo je že 10 dni, odkar smo plačali stroške za premestitev, 120 Din, a premestitev telefona še ni od nobene strani. Sedaj pa pridejo hišni posestniki, kličejo našega predsednika, oziroma društveno pisarno, a že drugi mesec ne morejo dobiti nobene zveze, kar je popolnoma naravno, ker novi prostori še niso zvezani s telefonom. Hišni posestniki pa sedaj upravičeno kritikujejo, a seveda tega ni kriv niti društveni predsednik niti društveni odbor, temveč telefon sam, ker nima potrebne zveze. Koliko časa bo to še trajalo ne vemo. Ker pa upamo, da bomo dobili telefonsko zvezo v najkrajšem času, prosimo naše člane, da predsednika kličejo telefonsko samo med 9. in 11. uro in nikakor ne ob vsaki mogoči uri, kakor se je to do sedaj dogajalo! Popoldan je pisarna odprta od 4. do 6. ure in je v drugem času vsak telefonski pogovor nemogoč.

Zakaj je bil podaljšan stanovanjski zakon bodemo poročali v prihodnji številki obširneje.

Mariborski občinski svet je sklenil glasovno poročila v »Mariborer Zeitung« in v drugem časopisju soglasno, da se naprosi ministrstvo socijalne politike, da se stanovanjska zaščita še podaljša. Kakor smo v naglici ugotovili šteje občinska uprava nad 20 hišnih posestnikov, kateri so tedaj vsi glasovali za podaljšanje stanovanjske zaščite, ki je v splošno škodo vsemu gospodarstvu in ki se je brani celo velika večina najemnikov. Poročilo iz Maribora ministrstvu socijalne politike pravi, da v Mariboru manjka najmanj 870 stanovanj. Mariborske hišne posestnike prosimo, da o teh stvareh razmišljajo ter nam sporoče svoja mnenja glede števila primanjkuječih stanovanj v Mariboru in kaj je temu pomanjkanju vzrok. Hišni posestniki morajo sami sodelovati, podati svoje misli, katere bomo po potrebi tudi priobčili v »Mojem Domu«. Ko je šlo za podaljšanje stanov. zaščite, je bilo iz cele države najneugodnejše poročilo iz Maribora, zato bodo vendar že enkrat hišni posestniki v Mariboru uvideli potrebo, da pristopijo k ondotnemu društvu in naroče naš list »Moj dom«, po kateri poti bodo hišni posestniki edino ugodno rešili svoj položaj.

Razobešanje zastav. Izšla sta dva važna zakonska člena glede razobešanja zastav, ki ju moramo v celoti priobčiti, da se hišni posestniki vedo po njima ravnati. Člen 29. zakona z dne 3. oktobra 1929., »Uradni list« št. 399/100, se glasi: »Od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, se smejo občine izobešati

in nositi samo državne zastave. Ta zakon je bil razglašen v »Službenih Novinah« 4. oktobra t. l. in je isti dan stopil v veljavo.

Člen 9. zakona z dne 27. septembra 1929., »Uradni list« 401/100, ki je stopil v veljavo dne 5. oktobra 1929. se glasi: »Ob državnih praznikih se smejo izobešati na poslopja samo državne zastave. Ob teh dneh se morajo izobešati državne zastave na vseh državnih in samoupravnih uradih, kakor tudi na zgradbah javnopravnega značaja; v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobešati državne zastave. v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptujju kakor tudi v vseh drugih mestih in trgih bodo morali vsi hišni posestniki ob državnih praznikih na svojih hišah izobešiti državne zastave.

Glasov členu 2. istega zakona sta državna praznika rojstni dan Njeg. Vel. kralja in dan Ujedinjenja. Državna praznika sta tedaj samo 1. in 17. decembra.

Gasilne naprave „Guwy“

Za pomladanskega velesojma na Dunaju so vzbudile veliko pozornost gasilne naprave sistema »Guwy«, ki pomenjajo popolen preokret v gasilni tehniki. Medtem ko se uporabljajo gasilni aparati drugih sistemov na ta način, da jih v slučaju požara vzamemo v roke in jih z našo (človeško) pomočjo spravimo do funkcioniranja, vrši gasilna naprava »Guwy« svojo službo tudi sama od sebe.

Aparat »Guwy« je radi svojih izrednih lastnosti razširjen po vsej Avstriji in Čehoslovaški ter si tudi v drugih državah smotreno utira pot. Tudi v Ljubljani se je napravilo v navzočnosti interesentov in zastopnikov gasilstva več poskusov. V ta namen se je v poskusnem zaboju, ki je predstavljal zaprt prostor, namestil aparat »Guwy«, v posodo za bencin se je vtilo 3 do 4 l bencina, ki se je užgal. Že čez 3 do 4 sekunde se je čulo, da se ogenj pogaša in res. je bil ogenj pogašen, gasilni aparat prazen, kovinski zamašek raztopljen.

Tudi drugi načini poskusa so bili izredno presenetljivi ter so vsi navzoči preokoval tem gasilnim napravam sijajno bodočnost. V sledečem naj jo popišemo:

Gasilna tekočina (tetraklorogljik) se nahaja v stekleni posodi, ki vsled svoje prozornosti omogoča vsakokratno kontrolo naprave na ta način, da mora plavati plavač — ako je naprava uporabna (dobra) — na vrhu gasilne tekočine, ter da mora biti zračni mehurček vedno v prvem (zgornjem) delu plavača. Ako je zračni mehurček podolast in se nahaja tudi v spodnjem delu plavača, nam to dokazuje, da je popustil zračni pritisk ter moramo napravo zopet spraviti v red.

Pravkar navedeno svojstvo naprave, odnosno njenega sestavnega dela, plavača, je izredno važno, ker se vsak čas lahko prepričamo o stanju gasilne naprave. Steklo je izredno močno in preizkušeno na pritisk 25 HP, gasilna tekočina pa stoji pod pritiskom 8 do 10 HP, kar zadostuje, da brizga gasilna tekočina pri uporabi na daljavo 12 do 14 m.

»Guwy« se uporablja na dva načina: 1.) s človeško pomočjo, 2.) sam od sebe (avtomatski).

Pri prvem načinu se vzame aparat, ki je obešen na steni, v roke, ter se zavrti ročno kolesce (H) na levo. Na ta način se odpre gasilni tekočini pot v brizgalno odprtino na nasprotni strani ročnega kolesca (O), iz katere brizga 12 do 14 m daleč. Čurek tekočine se nameri na rob ognja, katerega v 3 do 4 sekundah pogasijo nastali plini. Ko je ogenj pogašen, se ročno kolesce zopet zavrti v nasprotni (desni)

smeri, aparat je zaprt, gasilna tekočina je v njem ostala ter je uporabna še za druge prilike. Na ta način se uporablja gasilni aparat lahko večkrat, kar znači veliko prištedenje v primeri z drugimi gasilnimi aparati, pri katerih se porabi vsa gasilna masa naenkrat.

Pri drugem (avtomatskem) načinu gašenja funkcionira aparat sam od sebe na zgoraj opisani način.

Prednosti gasilne naprave sistema »Guwy« so sledeče:

- 1.) Zavzema malo prostora ter ima lepo zunanjo obliko;
- 2.) Se vsak čas lahko preizkusi glede funkcioniranja;
- 3.) Deluje sam od sebe, ker se raztopi od vročine kovinski zamašek;
- 4.) Se lahko večkrat uporablja, ne da bi ga bilo treba na novo polniti.
- 5.) Lahka uporaba, ker je treba le malo zavrteti v ta namen napravljeno ročno kolesce;
- 6.) Kemikalije ne vodijo elektrike!
- 7.) Gasilna tekočina ne napravi škode na blagu.
- 8.) Gasilna tekočina tudi pri hudem mrazu ne zamrzne.
- 9.) Uporabljiv v suhih in vlažnih prostorih.
- 10.) Gasi tudi bencin, olje, požare pri kratkih stikih itd.

Ker se tudi pri nas požari kaj pogostoma pojavljajo, bi bilo eventuelno misliti na to, da se tudi v vseh hišah vpeljejo gasilni aparati. Tako bi sledili občini Neulengbach na Nižje Avstrijskem, ki je predpisala za vsako hišo najmanj 1 gasilni aparat. Koliko je v naših hišah trgovcev, ki imajo v svojih prodajalnah ali skladiščih lahko gorljivo blago! In vendar niso zadostno ali pa sploh nič zavarovani proti morebitnim posledicam! V tem oziru bo treba vsekakor nekaj ukreniti!

Interesentom daje nadaljnje informacije družba »Teloreklam« v Ljubljani, Resljeva cesta 13, Tel. št. 20—74. V ostalem opozarjamo na današnji oglas.

Realitetna pisarna

Prvega društva hiš. posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II

proda

med drugimi posestvi:

V LJUBLJANI.

- Dvonedstropna hiša v bližini Realke za 350.000.— Din.
- 2 trgovski hiši v sredini mesta za 1.200.000.— Din in 800.000.— Din.
- Skoro nova vila ob Bleiweisovi cesti, s krasnim vrtom za 700.000 Din.
- 2 veliki hiši tik »Zvezdec, po 1.500.000.— Din.
- Hiša na Škofevem, s trgovskimi prostori, za 250.000.— Din.
- 2 veliki trgovski hiši tik Gorenjskega kolodvora, z velikimi kletmi za 900.000.— Din.
- Novi vili pod Rožnikom za 250.000.— Din in 350.000.— Din.
- Vila v Rožni dolini, visokoprtilična, z vrtom za 190.000.— Din.
- Hiša na Selu, za 250.000.— Din.
- Vila z več stanovanji in velikim vrtom, za 1.200.000.— Din.
- Hiša v bližini glavnega kolodvora, za 900.000.— Din.
- Nova hiša na Glineah, Tržaška cesta, z 2 stanovanji, delavnico, vrtom, za 150.000.— Din.
- Velika hiša v središču mesta z velikim dvoriščem in pripravna za vsako tovarniško podjetja za 1.600.000.— Din.
- Hiša v bližini sv. Petra cerkve z dvema delavnicama za 270.000.— Din.
- Velika vogelna hiša v bližini glavne pošte za 2.000.000.— Din.
- Vila v Trnovskem predmestju z lepim vrtom za 300.000.— Din.

Večje posestvo ob Ljubljani v bližini dolenskega kolodvora za 550.000.— Din.

Krasna vogelna hiša z gostilno ob prometni cesti za 1.200.000.— Din.

Lepa vila v Vodmatu za 200.000.— Din.

Hiša ob Tržaški cesti za 300.000.— Din.

Hiša v St. Jakobskem okraju z več stanovanji in vrtom za 420.000.—; štiri hiše v bližini Gosposke ulice za 500.000.— Din, 300.000.— Din, 280.000.— Din in 250.000.— Din.

Nova hiša v Spodnji Šiški za 250.000.— Din.

Hiša na Sv. Petra cesti s trgovskimi lokali za 430.000.— Din.

Nova hiša na Glineah z več stanovanji za 145.000.— Din.

Dve hiši v trnovskem predmestju s hlevom in vrtom za 250.000.— Din.

Posestvo v Trnovskem predmestju za Din 700.000.—.

Hiša v Rožni dolini z vrtom in več stanovanji za 150.000.— Din.

Vila na Mirju za 330.000.— Din.

Vila ob Dolenjski cesti za 350.000.— Din.

Vila v Zgornji Šiški za 180.000.— Din.

Nova hiša na Glineah z vrtom za 120.000 Din.

Dve veliki trgovski hiši v sredi mesta s krasnimi poslovnimi prostori za 3.000.000.— Din.

Vila v bližini glavnega kolodvora za 700.000.— Din.

Nova hiša z gostilno in trgovino v predmestju Ljubljane za 380.000.— Din.

Enodružinska vila v predmestju Ljubljane z zelo velikim vrtom za 350.000.— Din.

Nova trgovska hiša v bližini Frančiškanske cerkve za 1.500.000.— Din.

V MARIBORU:

Pritlična hiša z velikim vrtom za 160.000.— Din.

Krasna vila z velikim vrtom za 350.000 Din.

Hiša z restavracijo in kavarno in vrtom.

Tri enonadstropne hiše za 1.000.000.— Din.

Enonadstropna hiša za 220.000.— Din.

Vila z velikim vrtom v predmestju za 200.000.— Din.

Krasna vila ob parku s stavbenimi parcelami za 1.000.000.— Din.

Dvodružinska vila v Krčevini za 320.000.— Din.

Restavracija v Mariboru ob prometni cesti.

Restavracija s sobami za tuje z vsem inventarjem za 800.000.— Din.

Enonadstropna hiša z velikim vrtom v bližini sodišča za 480.000.— Din.

V Šmarnem okraju so nadalje naprodaj:

Pritlična hiša z gospodarskimi poslopji, ½ orala zemlje za 25.000.— Din.

11 oralov bukovega in gabrovega gozda za 40.000.— Din.

Posestvo, 14 oralov z vinogradom za 120.000.— Din.

Posestvo 10 oralov prvovrstne zemlje z vinogradom, 10 minut od železniške postaje pri Rogški Slatini za 110.000.— Din.

Posestvo, 7 oralov ob glavni cesti, 7 minut od železniške postaje.

Posestvo, 18 oralov zemlje, 7 minut od železniške postaje za 90.000.— Din.

Hiša z gostilno in 17 oralov dobre zemlje ob prometni cesti za 250.000.— Din.

Vinogradno posestvo s hišo, gospodarskim poslopjem in 4 orala zemlje pri Mestinju za 50.000.— Din.

Posestvo 10 oralov zemlje, z opeko krito hišo z vsem gospodarskim poslopjem za 125.000.— Din.

Krasno posestvo z gostilno, gospodarskimi poslopji, ob glavni cesti, tik kolodvora za 500.000.— Din.

PRI CELJU.

Pol ure od Celja posestvo za 40.000 Din.

Dve hiši po 65.000.— in 50.000.— Din.

V Škofji vasi posestvo za 75.000.— Din.

V Vojniku za 110.000.— Din in 2 orala zemlje.

V Liscih, lepa hiša, s ½ orala vrta za Din 120.000.—.

2 mali hiši pri Celju z dvema oraloma zemlje za 120.000.— Din.

Hiša, pol ure od Celja, 3 sobe in 2 orala zemljišča za 50.000.— Din.

IZVEN LJUBLJANE IN MARIBORA:

2 hiši v Celju s skladišči, vrtom, moderno urejeni s krasnimi stanovanji za 2.000.000.— Din. —

Proda se tudi posamezno ena hiša.

Hiša v Zatičju za 50.000.— Din.

Vila v predmestju Radovljice za 150.000.— Din.

Vinogradno posestvo na Bizeljškem, 12 oralov zemlje, z lepo vilo, za 150.000.— Din.

Hiša s 4 stanovanji, elektriko, sadnim vrtom in njivo, v bližini treh tovarn, za 70.000.— Din.

Krasno veliko kmetsko posestvo pri D. M. v Polju, za 350.000.— Din.

Krasno graščinsko veleposestvo ob železniški progi Zidani most—Zagreb, 300 oralov, med tem

250 oralov gozda, drugo njive, travniki, vinograd, vse arondirano in z dobro okranjenimi posestvi, se ugodno proda.

Lepa hiša v središču trga Trbovlje pripravna za vsako obrt za 100.000.— Din.

Dve hiši v Trbovljah za 230.000.— Din.

Stavbena parcela v Kranju 2500 m² po 15 Din.

Posestvo v Loki pri Zidanem mostu za 75.000.— Din.

Nova hiša z vrtom pri Rimskih Toplicah za 55.000.— Din.

Vila v Zagrebu se zamenja za vilo v Ljubljani do vrednosti 200.000.— Din.

Posestvo z žago, mlinom v Kamniškem okraju za 300.000.— Din.

Trije hoteli v mestih na bivšem Štajerskem za pol drug milijon dinarjev, 1.000.000.— Din in 900.000.— Din.

Dva hotela na Bledu za 1.000.000.— Din in 500.000.— Din.

Veleposestvo na Dolenjskem, 200 oralov zemlje za 1.500.000.— Din.

Dve hiši z gostilno v večjem prometnem kraju na Notranjskem za 200.000.— Din.

Večja stanovanjska hiša s trgovskimi lokali v večjem trgu ob Savi.

Hiša, 2 sobi in 1 oral zemlje ob državni cesti Poljčane—Rogaška Slatina za 22.000.— Din.

2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 22.000.— Din.

2 orala vinograda in 2 orala travnikov za 12.500.— Din pri Rogaški Slatini.

Vinograd, 2 orala z viničarijo pri Podplatu za 20.000.— Din.

Hiša z malim zemljiščem pri Podplatu za 20.000.— Din.

3 posestva od 55 do 38 oralov zemlje pri Šmarjah pri Jelšah.

Gostilna pri Celju z malim posestvom za 140.000.— Din.

Gostilna pri Štorah za 170.000.— Din.

Gostilna tik Celja za 170.000.— Din.

Večje posestvo s trgovino in gostilno pri Rogaški Slatini za 450.000.— Din.

za 300.000.— Din.

Dve gostilni v bližini Celja za 120.000.— Din in 170.000.— Din.

Posestvo 15 oralov pri Vojniku za 225.000.— Din.

Posestvo pri Novi cerkvi z vinogradom in gozdom za 125.000.— Din.

Posestvo pri Vojniku 12 oralov zemlje za 120.000.— Din.

Posestvo 120 oralov z vodno žago pri Dobrni za 300.000.— Din.

Posestvo pri Petrovčah s 30 oralov gozda za 500.000.— Din.

Posestvo 40 oralov zemlje pri Petrovčah za 220.000.— Din.

Posestvo pri Celju za 175.000.— Din.

Malo posestvo pri Novi Cerkvi za 47.000.— Din.

Posestvo s hmeljem v Žalcu za 70.000.— Din.

Grasčina pri Celju, 100 oralov za 600.000.— Din.

Hiša v Gaberjah z vrtom za 100.000.— Din.

Hiša pri Celju z lepim vrtom za 120.000.— Din.

Hiša v sredini Celja za 450.000.— Din.

Hiša v Slovenjem Gradcu z 2 oralom zemlje za 200.000.— Din.

Enonadstropna hiša z velikim vrtom in gospodarskim poslopjem v središču prometnega trga, sedež sreskega poglavarstva, blizu postaje.

Visokoprtilična hiša v Laškem za 60.000 Din.

Posestvo z gostilno, 3 orale ob cesti 5 km od Laškega za 140.000.— Din.

Posestvo 4 orale zemlje z gostilniško koncesijo v večji vasi pri Domžalah za 200.000.— Din.

Hiša in gospodarsko poslopje in ½ orala zemlje, v bližini Domžal, pripravno za vsako trgovino in obrt za 160.000.— Din.

Ob kamniški železnici je na prodaj:

Nova enonadstropna hiša z vrtom, vodovod, električna razsvetljava v večjem industrijskem kraju za 105.000.— Din.

Gostilna ob državni cesti z manjšim posestvom in gospodarskimi poslopi v bližini kolodvora v zelo prometnem kraju za 450.000.— Din.

Nova hiša, 4 sobe in vrt, 5 minut od kolodvora v večjem kraju za 45.000.— Din.

Hiša z gospodarskim poslopjem, nekoliko zemljišča, v bližini Domžal, za 160.000.— Din.

Naprodaj je še več drugih posestev v Ljubljani in izven nje, kakor tudi več stavbenih parcel.

IVAN KRIŽNAR
Ljubljana, Hrenova ul. 9
Splošno krovstvo

Stavbeno podjetje

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec privatnih cenitev
Ljubljana, Trnovski pristan št. 14
Tehnična pisarna. Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov itd.

Načrte

za stavbe, poslovne lokale, za adaptacije stanovanj in trgovin, nadzorstva zgradb in vsakovrstne cenitve, kakor tudi umetniška sodelovanja in stavbene nasvete daje in prevzema tehnični biro

„Tehna“, družba z o. z.
Ljubljana, Mestni trg 25/I. - Telefon 2508

Stavbeno podjetje

MATKO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon št. 2095

Vodovodni instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Polljanska cesta številka 8

POSJOJILA

na hiše in posestva
posreduje najkulantnejše

Gospodarska pisarna

Jos. Tribuč na Glincah pri Ljubljani

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

priporoča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108,326.901.—. Polno vplačana delniška glavica Din 6,000.000.—. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta
priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016

Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 365 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

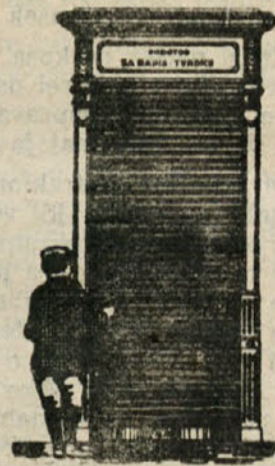
od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelji dobe polne obresti brez odbitka.

Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se priporoča za naročilo solnčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Novo! Važno! Neprekosljivo!

Samodelujoče
gasilne naprave
„GUWY“

Vam varujejo imetje in življenje!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

„Teloreklam“, družba z o. z.
Ljubljana, Resljeva cesta 13. Telefon 2074